

De gemiddelde bezettingsgraad is het totale aantal gefactureerde aanwezigheidsdagen per kalenderjaar, gedeeld door 365 en gedeeld door het aantal erkende woongelegenheden. Er wordt geen rekening gehouden met het aantal aanwezigheidsdagen die boven op de maximale verblijfsduren, vermeld in artikel 6, komen, tenzij die gemotiveerd werden conform dat artikel.

In afwijking van het eerste lid kunnen centra voor kortverblijf die voor het eerst erkend worden, tijdens de eerste drie jaar dat ze in aanmerking komen voor subsidiëring, de forfaitaire basissubsidie per erkende woongelegenheden, vermeld in het eerste lid, ontvangen, ongeacht de gemiddelde bezettingsgraad.

In afwijking van artikel 14 van het besluit is het bedrag, vermeld in het eerste lid, uitgedrukt tegen 100 % op basis van de spilindex die van toepassing is op 1 januari 2009.

Art. 17. De minister legt de nadere subsidievoorwaarden en de overgangsbepalingen vast.

HOOFDSTUK V. — *Overgangsbepaling*

Art. 18. Centra voor kortverblijf die op 1 januari 2009 zonder erkenning werden uitgebaat, mogen vanaf 1 januari 2011 niet langer worden uitgebaat als ze dan niet voorlopig erkend of erkend zijn.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers.

Brussel, 24 juli 2009.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

K. PEETERS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

J. VANDEURZEN

Bijlage XII. — Woonzorgcentra

HOOFDSTUK I. — *Definities*

Artikel 1. In deze bijlage wordt verstaan onder :

- 1° oudere : een gebruiker van 65 jaar of ouder;
- 2° bewoner : een gebruiker die in het woonzorgcentrum verblijft;
- 3° regio : voor een gemeente die minder dan 10 000 ouderen boven de 65 jaar telt : de gemeente in kwestie en de aangrenzende gemeenten, met uitzondering van de aangrenzende gemeenten die meer dan 10 000 ouderen boven de 65 jaar tellen en waarvan het programmacijfer al overschreden is; voor een gemeente die minstens 10 000 ouderen boven de 65 jaar telt : de gemeente zelf;
- 4° vertegenwoordiger : de natuurlijke of rechtspersoon die belast is met de betaling van de kosten die verband houden met het verblijf van een bewoner in het woonzorgcentrum;
- 5° dagprijs : de prijs per dag die door de bewoner of zijn vertegenwoordiger betaald moet worden en die minimaal de kostprijselementen omvat voor huisvesting en verzorging van de bewoner, die beschouwd worden als deel van de normale activiteiten van een woonzorgcentrum;
- 6° voorschot ten gunste van derden : elke uitgave die door het woonzorgcentrum betaald wordt op naam van de bewoner en die voor hetzelfde bedrag terugbetaald wordt door de bewoner of zijn vertegenwoordiger;
- 7° beheersinstantie : de persoon of personen die een woonzorgcentrum vertegenwoordigen en juridisch kunnen binden.

HOOFDSTUK II. — *Programmatie*

Art. 2. Het programma voor de woonzorgcentra bestaat uit programmacijfers en uit evaluatiecriteria.

Art. 3. § 1. De programmacijfers voor de woonzorgcentra worden als volgt bepaald :

- 1° één woongelegenheden per 100 ouderen in de leeftijdsgroep 65 tot 74 jaar;
- 2° 4 woongelegenheden per 100 ouderen in de leeftijdsgroep 75 tot 79 jaar;
- 3° 12 woongelegenheden per 100 ouderen in de leeftijdsgroep 80 tot 84 jaar;
- 4° 23 woongelegenheden per 100 ouderen in de leeftijdsgroep 85 tot 89 jaar;
- 5° 32 woongelegenheden per 100 ouderen in de leeftijdsgroep 90 jaar en ouder.

§ 2. Voor de toepassing van de programmacijfers, vermeld in paragraaf 1, wordt uitgegaan van de bevolkingsprojectie voor het vijfde jaar dat volgt op het jaar van de aanvraag van een voorafgaande vergunning. Die bevolkingsprojectie wordt door de minister vastgelegd en moet minstens aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° ze is per afzonderlijk kalenderjaar opgesteld;
- 2° ze is specifiek voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad berekend;
- 3° ze is regionaal tot op het niveau van de gemeenten binnen het Nederlandse taalgebied gedifferentieerd;
- 4° ze is volgens de leeftijdsgroepen 65 tot 74 jaar, 75 tot 79 jaar, 80 tot 84 jaar, 85 tot 89 jaar en 90 jaar en ouder opgesteld.

Art. 4. De evaluatiecriteria voor de woonzorgcentra worden door de minister vastgelegd. De minister houdt daarbij onder meer rekening met :

- 1° de verhouding van het totale aantal voorafgaand vergunde en gerealiseerde opnamemogelijkheden tot het programmacijfer voor de gemeente in kwestie en/of voor de regio;
- 2° het huidige of toekomstige profiel van het centrum;
- 3° de relatie met andere voorzieningen voor ouderen in het beoogde werkingsgebied;
- 4° de visie op wonen, leven en verzorgen in het centrum;
- 5° de verwachte rentabiliteit en prijszetting;

6° de professionele kwaliteitsgaranties van de initiatiefnemer.

HOOFDSTUK III. — *Specifieke erkenningsvoorwaarden*

Afdeling I. — Algemene bepaling

Art. 5. Met behoud van de toepassing van artikelen 4, 37 tot en met 39, 43, 53, § 2, artikelen 56, 67 en 72, tweede lid, van het woonzorgdecreet van 13 maart 2009 gelden voor de erkenning van woonzorgcentra de specifieke voorwaarden van dit hoofdstuk.

Afdeling II. — Voorwaarden voor de hulp- en dienstverlening

Onderafdeling I. — Rechten en plichten

Art. 6. Het woonzorgcentrum mag geen opname- of ontslagcriteria hanteren die betrekking hebben op :

- 1° de ideologische, filosofische, politieke of godsdienstige overtuiging van de bewoner;
- 2° het lidmaatschap van een organisatie of groepering;
- 3° de financiële draagkracht van de bewoner;
- 4° de etnische afkomst van de bewoner.

Art. 7. De bewoner en zijn familie of mantelzorgers genieten de grootst mogelijke vrijheid. Het woonzorgcentrum kan die alleen beperken om organisatorische redenen waarover duidelijk gecommuniceerd moet worden.

De bewoner kan vrij zijn huisarts kiezen.

Bezoek is altijd toegestaan. Als op sommige tijdstippen bezoek minder gewenst is, communiceert het centrum daarover.

Art. 8. Het woonzorgcentrum voert een actieve communicatie met de bewoner en zijn omgeving met betrekking tot de strategische beleidsbeslissingen van het management die een impact hebben op de dagelijkse werking van het centrum, op de kosten van het verblijf of de aard van de aangeboden hulp- en dienstverlening.

Art. 9. Behalve met zijn uitdrukkelijk akkoord, dat van zijn familie of mantelzorger of om ernstige redenen mag aan de bewoner geen andere kamer of plaats in een meerpersoonskamer worden toegewezen dan die welke hem bij de opname werd toegekend.

Art. 10. Er moet voor elke kamer waar bewoners zijn opgenomen, een inventaris worden opgemaakt van de bezittingen die eigendom zijn van het woonzorgcentrum. Een exemplaar ervan wordt aan de bewoner en zijn familie of mantelzorgers bezorgd.

Art. 11. Uiterlijk bij de opname moet het woonzorgcentrum aan de bewoner of, in voorkomend geval, zijn vertegenwoordiger en aan zijn familie of mantelzorgers een kopie bezorgen van de interne afsprakennota. De hoofdlijnen ervan worden bij voorkeur samengevat in een onthaalbrochure. De afsprakennota vermeldt :

- 1° de identificatie- en contactgegevens van het woonzorgcentrum en de verantwoordelijke beheersinstantie ervan;
- 2° de opnameprocedure en de opnamevoorwaarden;
- 3° de omstandigheden die aanleiding kunnen geven tot ontslag uit het woonzorgcentrum en de opzeggingstermijn;
- 4° de specifieke regelingen bij tijdelijke afwezigheid of overlijden van de bewoner;
- 5° de wijze waarop binnen het woonzorgcentrum het dagelijkse leven en de verzorging worden georganiseerd, in het bijzonder met betrekking tot de dagindeling, de maaltijden, de bezoekenregeling, de organisatie van activiteiten, het restrictiebeleid ten aanzien van bewoners met een bijzonder zorgprofiel, de regeling met betrekking tot opname in een ziekenhuis en de mogelijkheden en beperkingen binnen het woonzorgcentrum in verband met palliatie en euthanasie;
- 6° de wijze waarop de gebruikersraad wordt samengesteld en de wijze waarop die functioneert;
- 7° de strategische beslissingen van het management die aan de bewoners, de familie en de mantelzorgers moeten worden medegedeeld;
- 8° de procedure voor de behandeling van suggesties, opmerkingen en klachten;
- 9° in voorkomend geval, de regels met betrekking tot het houden van huisdieren;
- 10° een verwijzing naar de instanties die toezicht uitoefenen op de erkenning van het woonzorgcentrum en een verwijzing naar de toepasselijke erkenningsnormen.

Wijzigingen aan de afsprakennota worden vooraf meegedeeld en kunnen op zijn vroegst toegepast worden dertig dagen na de kennisgeving ervan aan de bewoner of, in voorkomend geval, aan zijn vertegenwoordiger.

Art. 12. Het woonzorgcentrum verbindt er zich toe een bewoner niet te ontslaan tenzij wegens overmacht of om redenen en volgens de procedure, vermeld in de interne afsprakennota. Uitgezonderd in woonzorgcentra van maximaal 24 bewoners kan verzorgingsbehoefte geen reden zijn tot ontslag, behalve als het bewoners betreft die wegens hun gedragingen zwaar storend zijn voor hun medebewoners of voor het woonzorgcentrum zelf. In die gevallen wordt steeds het oordeel ingewonnen van de behandelende arts, in voorkomend geval ook de coördinerende arts, en van het multidisciplinaire personeelsteam dat die persoon verzorgt.

Als de gezondheidstoestand van de bewoner van dien aard is dat definitieve overplaatsing naar een meer passende voorziening noodzakelijk is, verbindt het woonzorgcentrum er zich toe, in overleg met de bewoner en zijn familie of mantelzorger te zorgen voor een passend verblijf en de opzeggingstermijn zolang te verlengen.

Art. 13. De opname wordt geconcretiseerd in een schriftelijke opnameovereenkomst die door de belanghebbende partijen wordt ondertekend en minstens de volgende bepalingen bevat :

- 1° de identificatiegegevens van de contracterende partijen;
- 2° de woongegelegenheid die aan de bewoner bij de opname wordt toegewezen of de plaats in een meerpersoonskamer;
- 3° het bedrag en de samenstelling van de dagprijs;
- 4° de diensten en leveringen die aanleiding geven tot de aanrekening van een extra vergoeding;
- 5° de regeling voor voorschotten ten gunste van derden;
- 6° een eventuele voorschotregeling met betrekking tot de dagprijs;
- 7° het eventuele bedrag van de waarborgsom en de mogelijke aanwending ervan;

- 8° de regeling en de tarieven voor terugbetaling voor de niet-gebruikte leveringen en diensten, in het bijzonder bij tijdelijke afwezigheid of bij overlijden;
- 9° de wijze waarop de overeenkomst door de bewoner of de beheersinstantie van het woonzorgcentrum beëindigd kan worden, en de toepasselijke opzeggingstermijn;
- 10° de identificatie van de vertegenwoordiger van de bewoner;
- 11° de regelingen van aansprakelijkheid en verzekeringen;
- 12° de wijze waarop de overeenkomst kan worden gewijzigd.

De opnameovereenkomst is van onbepaalde duur. Elke bepaling of de toepassing ervan die niet in overeenstemming is met de erkenningsvoorwaarden, is nietig en zonder voorwerp.

Art. 14. Als de bewoner de opnameovereenkomst wil beëindigen, bedraagt de opzeggingstermijn dertig dagen. Die termijn gaat in op de eerste dag die volgt op de ontvankelijke betekening van de opzegging aan de beheersinstantie van het woonzorgcentrum. Als de beheersinstantie van het woonzorgcentrum de opnameovereenkomst wil beëindigen, bedraagt de opzeggingstermijn zestig dagen. Die termijn gaat in op de eerste dag die volgt op de ontvankelijke betekening van de opzegging aan de bewoner. De ontvankelijkheidsvereisten zijn bepaald in de overeenkomst.

De eerste dertig dagen van het verblijf worden beschouwd als een proefperiode. De opzeggingstermijn wordt in die periode zowel voor de bewoner als voor de beheersinstantie van het woonzorgcentrum beperkt tot zeven dagen.

Gedurende de opzeggingstermijn mag er boven op de verschuldigde dagprijs geen extra opzegvergoeding aangerekend worden, ongeacht wie de overeenkomst beëindigt.

Als een woongelegenheid ontruimd en opnieuw bewoond wordt binnen de opzeggingstermijn, kan de dagprijs, in voorkomend geval verminderd met de bedragen van de niet-gebruikte leveringen en diensten bij de afwezigheid van de bewoner, alleen worden aangerekend tot de dag die voorafgaat aan de nieuwe bewoning.

Art. 15. Het overlijden van een bewoner maakt een einde aan de overeenkomst.

De termijn waarover de nabestaanden beschikken om de kamer te ontruimen, bedraagt minstens vijf dagen en kan in onderling overleg verlengd worden.

Gedurende die termijn kan alleen de dagprijs, verminderd met de bedragen van de niet-gebruikte leveringen en diensten, verder aangerekend worden.

Als binnen die termijn de kamer opnieuw bewoond wordt, kan de dagprijs alleen worden aangerekend tot de dag die voorafgaat aan die nieuwe bewoning.

Als de kamer niet binnen de bepaalde termijn ontruimd werd, kan de beheersinstantie van het woonzorgcentrum de kamer zelf ontruimen en de persoonlijke bezittingen van de overleden bewoner opslaan. Daarvoor kunnen tegen marktconforme prijzen opslagkosten aan de nabestaanden aangerekend worden.

Art. 16. Het agentschap kan het model van opnameovereenkomst en elke wijziging ervan consulteren.

Een opnameovereenkomst mag alleen gewijzigd worden met akkoord van de bewoner of, in voorkomend geval, zijn vertegenwoordiger. Als de bewoner of zijn vertegenwoordiger niet akkoord gaat, kan de bewoner verder in het woonzorgcentrum verblijven op basis van de voorheen gesloten overeenkomst.

Art. 17. Een eventuele aanpassing van het bedrag van de dagprijs wordt vooraf aan alle belanghebbenden bekendgemaakt en gaat op zijn vroegst in dertig dagen na de kennisgeving ervan aan de bewoner of, in voorkomend geval, aan zijn vertegenwoordiger. Een dergelijke aanpassing wordt niet beschouwd als een wijziging van de opnameovereenkomst.

Art. 18. Het beheer van gelden of goederen van de bewoner of het bewaren ervan kan in geen enkel geval aan het woonzorgcentrum worden toevertrouwd.

Onderafdeling II. — Zorg en kwaliteit van de zorg

Art. 19. Alleen de woonzorgcentra met minder dan 25 woongelegenheden kunnen uitsluitend voor lichamelijk of mentaal valide ouderen bestemd zijn. Daarvan wordt uitdrukkelijk melding gemaakt in de interne afsprakennota en op alle akten, brieven, facturen, bestelbiljetten en andere soortgelijke stukken die het briefhoofd van het woonzorgcentrum dragen.

Aan de hoofdingang van het woonzorgcentrum moet bovendien duidelijk leesbaar de vermelding « Alleen bestemd voor valide ouderen » worden aangebracht.

Art. 20. Het woonzorgcentrum voert een beleid ter preventie van infectieziekten. Bij vaststelling van een infectieziekte worden de gepaste maatregelen getroffen. De minister kan daarvoor nadere regels bepalen.

Art. 21. Het woonzorgcentrum neemt de nodige maatregelen om de veiligheid van de bewoners, rekening houdend met hun toestand, te waarborgen.

Art. 22. Het woonzorgcentrum betreft familieleden, mantelzorgers en vrijwilligers bij zijn werking. Het centrum integreert zich zo veel mogelijk in de buurt.

Art. 23. Als er in of rond het woonzorgcentrum dieren worden gehouden, dan gebeurt dat met de nodige aandacht voor het welzijn en de gezondheid van zowel de bewoners als de dieren.

Art. 24. Elk woonzorgcentrum ontwikkelt een hitteplan. Als de temperatuur oploopt, maar in elk geval als in de publiek toegankelijke ruimtes of in de kamers van de bewoners een temperatuur van 29 °C bereikt wordt, treedt het in werking.

Art. 25. Met betrekking tot de individuele dienstverlening aan de bewoners beantwoordt het woonzorgcentrum aan de volgende voorwaarden :

- 1° aan de bewoner moet steeds de nodige hulp geboden worden bij de dagelijkse lichaamsverzorging;
- 2° elke bewoner moet minstens eenmaal per week een bad of douche kunnen nemen, naar eigen keuze;
- 3° in voorkomend geval moet de bewoner steeds over voldoende en aangepast incontinentiemateriaal kunnen beschikken;
- 4° het woonzorgcentrum maakt voor elke bewoner een geïndividualiseerd zorg- en begeleidingsplan op dat minstens de volgende gegevens bevat :
  - a) de identiteitsgegevens;
  - b) de behandelende arts;
  - c) de persoon of personen die in geval van nood verwittigd moeten worden;
  - d) persoonlijke kenmerken, levensloop;
  - e) individuele behoeften of wensen;
  - f) de afspraken rond de aangeboden zorg;
  - g) de afstemming van de zorgverlening;

- h) de afspraken rond vrijetijdsbesteding en sociale activiteiten;
- 5° het woonzorgcentrum toont aan dat de bewoner of zijn familie en mantelzorgers instemmen met het zorg- en begeleidingsplan. Daarin worden een maximale persoonlijke autonomie en zelfverantwoordelijkheid ingeschreven;
- 6° de dossiers worden bewaard met respect voor de privacy, zodat alleen daartoe bevoegde personen er toegang toe hebben. De bewoner en zijn vertegenwoordiger hebben steeds recht op inzage in dat deel van het zorg- en begeleidingsplan dat hen rechtstreeks aanbelangt.

Art. 26. § 1. Elk woonzorgcentrum richt een gebruikersraad op die ten minste één maal per trimester vergadert. Die raad is samengesteld uit bewoners en familieleden of mantelzorgers. De samenstelling kan veranderen maar het woonzorgcentrum waarborgt dat de bewoners steeds minstens de helft van de aanwezigen uitmaken.

De gebruikersraad kan advies uitbrengen, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van het woonzorgcentrum, over alle aangelegenheden die de algemene werking van het woonzorgcentrum betreffen. Van de vergaderingen van de raad wordt een verslag opgemaakt dat aan alle bewoners en hun familie of mantelzorgers bezorgd wordt. Het personeel van het agentschap kan inzage nemen van die verslagen.

De verantwoordelijke en het personeel kunnen uitgenodigd worden om de vergaderingen van de raad bij te wonen.

§ 2. Elk woonzorgcentrum wijst een klachtenbehandelaar aan. Suggesties, opmerkingen of klachten kunnen door de bewoner of door zijn familie of mantelzorger aan die persoon worden meegedeeld. Schriftelijke suggesties, opmerkingen of klachten worden verzameld in een register dat gemakkelijk geconsulteerd kan worden. Aan de indiener moet het gevolg dat aan zijn klacht wordt gegeven, schriftelijk meegedeeld worden.

Het woonzorgcentrum zorgt voor periodieke informatie over het klachtenbeleid aan alle bewoners, hun familieleden en mantelzorgers.

§ 3. De gegevens betreffende de rusthuisinfofoon worden op een zichtbare plaats uitgehangen.

Art. 27. Wat de voeding betreft, voldoet een woonzorgcentrum aan de volgende regels :

- 1° de bewoners moeten ten minste drie maaltijden per dag krijgen, waaronder één warme maaltijd;
- 2° de maaltijden moeten bereid en verdeeld worden met inachtneming van de hygiënische voorschriften. Het voedsel moet in voldoende hoeveelheid beschikbaar zijn. Het moet gezond en afwisselend zijn, en bovendien aangepast zijn aan de gezondheidstoestand van de bewoner. De dieetvoorschriften van de behandelende arts moeten in acht genomen worden;
- 3° het menu wordt ten minste één dag vooraf aan de bewoners meegedeeld. Het wordt gedurende ten minste twee weken ter inzage bewaard;
- 4° elke bewoner moet steeds en gratis over voldoende drinkbaar water kunnen beschikken.

Art. 28. Het bedlinnen moet ten minste om de 14 dagen en zo vaak als nodig worden verschoond. Voor bevuild linnen moeten gepaste maatregelen worden genomen opdat bewoners er geen hinder van ondervinden.

Onderafdeling III. — Facturatie

Art. 29. Er kan alleen een extra vergoeding worden aangerekend voor de persoonlijke en individuele diensten en leveringen die in de opnameovereenkomst uitdrukkelijk vermeld worden en die niet behoren tot de minimale kostprijsselementen van de dagprijs. De beheersinstantie van het woonzorgcentrum moet op eenvoudig verzoek de bewijsstukken kunnen voorleggen die de uitgaven rechtvaardigen. Die extra vergoeding mag alleen tegen marktconforme prijzen aangerekend worden.

Art. 30. De minister bepaalt welke kostprijsselementen minimaal deel moeten uitmaken van de dagprijs. Tevens kan de minister bepalen :

- 1° voor welke extra diensten en leveringen er een extra vergoeding aangerekend kan worden en, in voorkomend geval, onder welke voorwaarden die aangerekend mag worden;
- 2° welke uitgaven als voorschotten ten gunste van derden beschouwd moeten worden.

Voorschotten ten gunste van derden moeten gerechtvaardigd kunnen worden door een bewijsstuk.

Art. 31. Het overzicht van de gehanteerde dagprijzen, eventueel opgesplitst per kostensoort, en van de aangerekende extra vergoedingen, is beschikbaar in het woonzorgcentrum en wordt op eenvoudig verzoek aan het agentschap bezorgd.

Art. 32. De in het woonzorgcentrum gehanteerde dagprijzen en extra vergoedingen, alsook de regeling van de voorschotten ten gunste van derden, worden duidelijk geafficheerd op een centrale plaats die toegankelijk is voor alle bewoners, bezoekers en personeelsleden.

Art. 33. Het bedrag van de waarborgsom mag niet hoger zijn dan dertigmaal de dagprijs. Dat bedrag wordt op een geblokkeerde en gepersonaliseerde rekening geplaatst en de opbrengst ervan is voor de bewoner. Het gereserveerde bedrag dient alleen ter uitvoering van de bepalingen van de opnameovereenkomst of om een eventuele schadevergoeding voor opzettelijk veroorzaakte schade te betalen.

Art. 34. Bij afwezigheid van de bewoner moeten de door hem niet gebruikte leveringen en diensten tegen marktconforme prijzen terugbetaald worden. Die regeling geldt minstens voor de niet gebruikte maaltijden.

De terugbetaling gaat in vanaf de eerste volle dag dat een bewoner afwezig is.

Art. 35. Op het einde van elke maand wordt voor iedere bewoner een factuur opgemaakt waarop onder meer de volgende gegevens duidelijk zijn vermeld :

- 1° de identiteit van de bewoner;
- 2° het aantal dagen dat de bewoner in het woonzorgcentrum verbleven heeft, met opgave van de begin- en einddatum van het verblijf;
- 3° de gevraagde dagprijs;
- 4° een gedetailleerde opgave van alle extra vergoedingen die boven op de dagprijs in rekening zijn gebracht (aard, aantal en bedrag);
- 5° eventuele voorschotten ten gunste van derden;
- 6° in voorkomend geval, de terugbetaalde diensten en leveringen;
- 7° in voorkomend geval, de al betaalde bedragen voor de afgelopen verblijfsperiode en de te betalen bedragen voor de volgende maand;
- 8° het totale verschuldigde nettobedrag, dat de bewoner of zijn vertegenwoordiger moet betalen.

Een exemplaar van die factuur wordt bezorgd aan elke natuurlijke of rechtspersoon die geheel of gedeeltelijk belast is met de betaling.

Art. 36. Woonzorgcentra die voorschotten ten gunste van derden buiten de facturatie regelen, boeken de individuele ontvangsten en uitgaven op een voor de bewoner overzichtelijke wijze. De bewoner of zijn vertegenwoordiger kan steeds inzage nemen van de stand van de rekening.

Art. 37. Het aangestelde personeel van het agentschap is gemachtigd om kennis te nemen van de boekhouding en van de individuele facturen.

Afdeling III. — Voorwaarden voor de omkadering

Art. 38. Een woonzorgcentrum moet, behalve als het uitsluitend voor valide ouderen bestemd is, over ten minste het volgende personeel kunnen beschikken :

- 1° een directeur die verantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding. De directeur is in het bezit van een brevet, diploma of gelijkaardige titel van genoten onderwijs, dienstig voor de uit te oefenen functie, of het bewijs van drie jaar ervaring in een gelijkaardige functie;
- 2° verplegend en verzorgend personeel in de verhouding van 2,5 voltijdse functies voor 15 bewoners, waarvan ten minste één verplegend personeelslid;
- 3° onderhouds- en keukenpersoneel in de verhouding van één voltijdse functie voor 15 bewoners.
De taken van zowel het keukenpersoneel als het onderhoudspersoneel kunnen volledig of gedeeltelijk aan derden worden uitbesteed. In dat geval moet het contract met de derde in aantal arbeidsuren overeenstemmen met het verminderde aantal personeelsuren in het centrum. Het contract voorziet eveneens in een voldoende spreiding gedurende de dag, zowel in de week als tijdens het weekend;
- 4° één of meer animatoren :
  - a) 0,50 voltijdse equivalent voor een woonzorgcentrum met maximaal 30 woongelegenheden;
  - b) één voltijdse equivalent voor een woonzorgcentrum met minstens 31 en maximaal 60 woongelegenheden;
  - c) 1,50 voltijdse equivalenten voor een woonzorgcentrum met minstens 61 en maximaal 90 woongelegenheden;
  - d) twee voltijdse equivalenten voor een woonzorgcentrum met minstens 91 en maximaal 120 woongelegenheden.

Vanaf 120 woongelegenheden moet per begonnen schijf van 30 woongelegenheden voorzien worden in een aanvullende tewerkstelling van 0,25 voltijdse equivalent.

De minister kan bepalen welke kwalificaties in aanmerking komen voor de tewerkstelling als animator.

Art. 39. Een woonzorgcentrum moet een beroep kunnen doen op een kwaliteitscoördinator. Die functie hoeft niet exclusief aan één centrum te worden toegekend. De minister kan de voorwaarden bepalen waaronder het centrum een beroep moet kunnen doen op een kwaliteitscoördinator.

Art. 40. Overdag en 's nachts moet in het woonzorgcentrum voldoende en gekwalificeerd personeel aanwezig zijn om tijdig aangepaste hulp te kunnen bieden. Tijdens de nacht moet in elk woonzorgcentrum per begonnen schijf van 60 woongelegenheden één actieve nachtdienst worden georganiseerd.

Art. 41. Het woonzorgcentrum ontwikkelt een vormings-, trainings- en opleidingsbeleid voor het personeel. Elk personeelslid, met uitzondering van het onderhouds- en keukenpersoneel, volgt over een periode van maximaal twee jaar minstens 20 uren bijscholing. De directeur volgt jaarlijks 8 uren extra bijscholing.

De naleving van die voorwaarden wordt beoordeeld op basis van het aantal gepresteerde arbeidsuren van het personeelslid tijdens de periode in kwestie. Twee dienstjaren kunnen worden samengevoegd om de vereiste bijscholing aan te tonen.

De minister kan per functie bepalen welke vormingsactiviteiten in aanmerking komen voor de bijscholing.

Art. 42. In de woonzorgcentra die uitsluitend valide bejaarden opnemen, is er ten minste één voltijdse functie per zes bewoners. De verantwoordelijke moet jaarlijks bijscholing volgen van ten minste 16 uren met betrekking tot de zorg- of managementaspecten van een woonzorgcentrum. In voorkomend geval kunnen twee dienstjaren worden samengevoegd om de vereiste bijscholing aan te tonen.

Art. 43. Het woonzorgcentrum kan voor elke medewerker en elk lid van de raad van bestuur een uittreksel uit het strafregister tonen.

De erkenning kan worden geweigerd of ingetrokken als één van die personen in België of in het buitenland door een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing werd veroordeeld wegens een misdrijf dat genoemd is in boek II, titel VII, hoofdstukken V, VI en VII, titel VIII, hoofdstukken I, II, artikel 422bis, IV en VI en titel IX, hoofdstukken I en II van het Strafwetboek.

Afdeling IV. — Voorwaarden voor de infrastructuur

Onderafdeling I. — Veiligheid

Art. 44. De woonzorgcentra voldoen aan de toepasselijke brandveiligheidsreglementering.

Onderafdeling II. — Het gebouw

Art. 45. Het gebouw of de gebouwen van de woonzorgcentra voldoen aan de volgende voorwaarden :

- 1° bij de inrichting van het gebouw worden huiselijke en gezellige accenten gelegd;
- 2° de gebouwen en de lokalen moeten regelmatig onderhouden worden;
- 3° de nodige maatregelen moeten genomen worden om vocht en insijpelen van water of hinder van welke aard ook te voorkomen;
- 4° restafval en GFT moeten in gesloten afvalcontainers bewaard worden zodat geen geur- of andere hinder ontstaat;
- 5° een centraal verwarmingssysteem is verplicht. Verwarmingssystemen met open vuur zijn verboden;
- 6° in alle lokalen moeten de verwarming, ventilatie en verlichting aangepast zijn aan de bestemming van het lokaal;
- 7° in de kamers van de bewoners en de gemeenschappelijke ruimten moet de temperatuur overdag minstens 22 °C kunnen bedragen;
- 8° aangepaste zonnewering waarbij het zicht naar buiten zo weinig mogelijk gehinderd wordt, moet, waar nodig, aangebracht worden;
- 9° in alle voor de bewoner toegankelijke ruimten moeten niveauverschillen zoals treden, trappen en andere hindernissen vermeden worden;
- 10° om zich te verplaatsen in het gebouw moeten de bewoners zich kunnen behelpen met leuningen en handgrepen. Ook in de sanitaire ruimten moeten leuningen en handgrepen aangebracht zijn;
- 11° alle gangen die voor de bewoners toegankelijk zijn, moeten over de nodige rustpunten beschikken;

- 12° elke bewoner moet steeds een aangepast oproepsysteem kunnen gebruiken en in elke sanitaire cel moet een vast oproepsysteem bevestigd zijn dat gemakkelijk bereikbaar is voor de bewoner;
- 13° de bewoner moet vanaf zijn bed de mogelijkheid hebben om een licht te bedienen.

Art. 46. De infrastructuur van het woonzorgcentrum moet toelaten dat de minimale privacy van elke bewoner gewaarborgd is en dat het steeds mogelijk is om de gepaste zorg te bieden en hulp te verlenen.

Art. 47. Alle te bouwen of te verbouwen woonzorgcentra of delen van woonzorgcentra waarvoor na 1 januari 2009 een stedenbouwkundige vergunning voor de geplande bouwwerkzaamheden wordt afgeleverd, moeten voldoen aan de volgende voorwaarden, ook al zijn, in geval van verbouwing, die woonzorgcentra of woonzorgcentrumgedeelten op 1 januari 2009 erkend of werd er voor 1 januari 2009 een aanvraag tot erkenning van die woonzorgcentra of woonzorgcentrumgedeelten ingediend :

- 1° de voor de bewoners toegankelijke ruimtes in een woonzorgcentrum hebben samen een nettovloeroppervlakte van minimaal 35 m² per bewoner. Die ruimten omvatten ten minste de woongelegenheid van de bewoner, sanitaire cel inbegrepen, de zit- en eetruimten, de gemeenschappelijke sanitaire ruimten en de voor de bewoners toegankelijke gangen;
- 2° een eenpersoonskamer moet een nettovloeroppervlakte van ten minste 16 m² hebben, sanitair niet inbegrepen. Elke eenpersoonskamer moet over een aparte, ingerichte sanitaire cel beschikken, aangepast aan de behoeften van een rolstoelgebruiker, met minstens een toilet en een wastafel;
- 3° een tweepersoonskamer moet een nettovloeroppervlakte van ten minste 28 m² hebben, sanitair niet inbegrepen. Elke tweepersoonskamer moet over een aparte, ingerichte sanitaire cel beschikken, aangepast aan de behoeften van een rolstoelgebruiker, met minstens een toilet en twee wastafels. In een tweepersoonskamer moet een afscheiding tussen de twee bedden geplaatst kunnen worden;
- 4° er mogen per kamer niet meer dan twee bewoners gehuisvest worden. Niet meer dan 20 % van het totale aantal bewoners mag in tweepersoonskamers gehuisvest worden;
- 5° de infrastructuur van het woonzorgcentrum moet toelaten dat de minimale privacy van elke bewoner gewaarborgd is en dat het steeds mogelijk is om de noodzakelijke zorg te bieden en hulp te verlenen;
- 6° de infrastructuur van het woonzorgcentrum laat toe dat het werken met afdelingen gefaciliteerd wordt. Per afdeling is er minimaal een zit- en eetruimte beschikbaar, aangepast aan de grootte van de afdeling. Vanaf 40 bewoners beschikt de voorziening over minimaal twee afdelingen. Het resultaat van de deling van het aantal bewoners en het aantal afdelingen mag niet groter zijn dan 40;
- 7° bij elke zit- en eetruimte moeten voldoende gemeenschappelijke toiletten beschikbaar zijn die toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers;
- 8° er moet een ruimte zijn waar geneesmiddelen en dossiers op een veilige en discrete manier bewaard kunnen worden;
- 9° elk woonzorgcentrum met twee of meer bouwlagen die toegankelijk zijn voor bewoners, moet over ten minste één lift beschikken. Minstens één lift moet geschikt zijn voor liggend vervoer;
- 10° er moet minstens één gemeenschappelijk, aangepast bad zijn in het woonzorgcentrum. Per 30 bewoners moet er ten minste één gemeenschappelijke badkamer beschikbaar zijn met een aangepaste bad- of douchegelegenheid en een toilet;
- 11° het woonzorgcentrum moet per woongelegenheid het nodige meubilair ter beschikking kunnen stellen opdat elke bewoner op een behoorlijke manier kan eten, rusten en slapen. Er moet aan de bewoners de mogelijkheid geboden worden de kamer in te richten met eigen meubilair. De inrichting van de woongelegenheid laat de nodige flexibiliteit om het meubilair te plaatsen, voor zover de zorg- en dienstverlening en de veiligheid niet in het gedrang komen;
- 12° per bewoner moet op de kamer een koelkast ter beschikking gesteld kunnen worden;
- 13° in de bewonerskamers en in de zit- en eetruimte moet het raamoppervlak ten minste een zesde bedragen van de nettovloeroppervlakte. In een kamer of een zit- en eetruimte met een nettovloeroppervlakte van meer dan 30 m² is het raamoppervlak ten minste een zevende van de nettovloeroppervlakte.
Het glasoppervlak van het raam in alle kamers en gemeenschappelijke ruimten begint op maximaal 85 cm hoogte, gemeten vanaf het vloeroppervlak, en ook zittend moet een ongehinderd zicht naar buiten mogelijk zijn;
- 14° in elke woongelegenheid moet minimaal aansluiting op tv, radio en telefoon mogelijk zijn;
- 15° alle gangen die voor de bewoners toegankelijk zijn, moeten minstens 1,80 m breed zijn.

Art. 48. Alle woonzorgcentra of delen van woonzorgcentra die op 1 januari 2009 erkend zijn of waarvoor voor die datum een aanvraag tot erkenning werd ingediend, alsook alle te bouwen woonzorgcentra of woonzorgcentrumgedeelten waarvoor voor 1 januari 2009 een stedenbouwkundige vergunning voor de geplande bouwwerkzaamheden afgeleverd werd, moeten voldoen aan de volgende voorwaarden :

- 1° *a)* een eenpersoonskamer moet een nettovloeroppervlakte van ten minste 8 m² hebben, sanitair niet inbegrepen;
- b)* in de woonzorgcentra waarvoor na 1 september 1985 een stedenbouwkundige vergunning werd afgeleverd moet een eenpersoonskamer een nettovloeroppervlakte van ten minste 12 m² hebben, sanitair niet inbegrepen. Een dergelijke eenpersoonskamer moet over een aparte, ingerichte sanitaire cel beschikken, aangepast aan de behoeften van een rolstoelgebruiker, met minstens een toilet en een wastafel;
- c)* vanaf 1 januari 2019 moeten alle eenpersoonskamers een nettovloeroppervlakte van ten minste 12 m² hebben, sanitair niet inbegrepen. Eveneens vanaf die datum moeten alle eenpersoonskamers over een aparte, ingerichte sanitaire cel beschikken, aangepast aan de behoeften van een rolstoelgebruiker en met minstens een toilet en een wastafel;
- d)* de voorwaarden, vermeld in punt *a)* en *b)*, vervallen op 1 januari 2019;
- 2° *a)* een tweepersoonskamer moet een nettovloeroppervlakte van ten minste 16 m² hebben, sanitair niet inbegrepen;
- b)* in de woonzorgcentra waarvoor na 1 september 1985 een stedenbouwkundige vergunning werd afgeleverd, moet een tweepersoonskamer over een aparte, ingerichte sanitaire cel beschikken, aangepast aan de behoeften van een rolstoelgebruiker en met minstens een toilet en twee wastafels;
- c)* vanaf 1 januari 2019 moeten alle tweepersoonskamers een nettovloeroppervlakte van ten minste 20 m² hebben, sanitair niet inbegrepen. Eveneens vanaf die datum moeten alle tweepersoonskamers over een aparte, ingerichte sanitaire cel beschikken, aangepast aan de behoeften van een rolstoelgebruiker, met minstens een toilet en twee wastafels;
- d)* in een tweepersoonskamer moet een afscheiding tussen de twee bedden geplaatst kunnen worden;
- e)* de voorwaarden, vermeld in punt *a)* en *b)*, vervallen op 1 januari 2019;

- 3° a) een driepersoonskamer moet een nettvloeroppervlakte van ten minste 24 m² hebben, sanitair niet inbegrepen. Een vierpersoonskamer moet een nettvloeroppervlakte van ten minste 32 m² hebben, sanitair niet inbegrepen;
- b) in de woonzorgcentra waarvoor na 1 september 1985 een stedenbouwkundige vergunning werd afgeleverd, moet een drie- en een vierpersoonskamer over een aparte, ingerichte sanitaire cel beschikken, aangepast aan de behoeften van een rolstoelgebruiker, met minstens een toilet en een wastafel per bewoner;
- c) in een drie- of vierpersoonskamer moet een afscheiding tussen de bedden geplaatst kunnen worden;
- d) de voorwaarden, vermeld in punt a), b) en c), vervallen op 1 januari 2014;
- 4° a) er mogen per kamer niet meer dan vier bewoners gehuisvest worden;
- b) vanaf 1 januari 2014 mogen er per kamer niet meer dan twee bewoners gehuisvest worden;
- c) de voorwaarde, vermeld in punt a), vervalt op 1 januari 2014;
- 5° a) in de woonzorgcentra waarvoor na 1 september 1985 een stedenbouwkundige vergunning werd afgeleverd, mag niet meer dan 20 % van het totale aantal bewoners in meerpersoonskamers gehuisvest worden;
- b) vanaf 1 januari 2019 mag in alle woonzorgcentra niet meer dan 20 % van het totale aantal bewoners in tweepersoonskamers gehuisvest worden;
- c) de voorwaarde, vermeld in punt a), vervalt op 1 januari 2019;
- 6° a) er moeten ten minste twee zitkamers van voldoende afmetingen beschikbaar zijn voor de ouderen;
- b) vanaf 1 januari 2014 moet de totale oppervlakte van de zit- en eetruimten en ruimten voor kinesithérapie, ergotherapie en animatie in totaal netto ten minste 3 m² per bewoner bedragen;
- c) de voorwaarde, vermeld in punt a), vervalt op 1 januari 2014;
- 7° a) er moet per verdieping die toegankelijk is voor de bewoners, minstens één gemeenschappelijk toilet beschikbaar zijn dat toegankelijk is voor rolstoelgebruikers;
- b) vanaf 1 januari 2019 volstaat één gemeenschappelijk toilet dat toegankelijk is voor rolstoelgebruikers, bij elke zit- en eetruimte;
- c) de voorwaarde, vermeld in punt a), vervalt op 1 januari 2019;
- 8° vanaf 1 januari 2014 moet er een ruimte zijn waar geneesmiddelen en dossiers op een veilige en discrete manier bewaard kunnen worden;
- 9° a) als het woonzorgcentrum twee of meer verdiepingen boven de gelijkvloerse verdieping telt, moet er een aangepaste lift beschikbaar zijn;
- b) vanaf 1 januari 2019 moet elk woonzorgcentrum met twee of meer bouwlagen die toegankelijk zijn voor bewoners, over ten minste één lift beschikken voor een rolstoelgebruiker met begeleiding;
- c) de voorwaarde, vermeld in punt a), vervalt op 1 januari 2019;
- 10° a) er moet ten minste één lig-, zit-, of stortbad per 20 bewoners voorhanden zijn. De baden moeten gemakkelijk toegankelijk zijn;
- b) vanaf 1 januari 2014 moet er minstens één gemeenschappelijk aangepast bad zijn in het woonzorgcentrum. Eveneens vanaf die datum moet er per 30 bewoners ten minste één gemeenschappelijke badkamer beschikbaar zijn met een aangepaste bad- of douchegelegenheid en een toilet;
- c) de voorwaarden, vermeld in punt a), vervallen op 1 januari 2014;
- 11° het woonzorgcentrum moet per woongegelegenheid het nodige meubilair ter beschikking kunnen stellen opdat elke bewoner op een behoorlijke manier kan eten, rusten en slapen.
Er moet aan de bewoners de mogelijkheid geboden worden de kamer in te richten met eigen meubilair.
De inrichting van de woongegelegenheid laat de nodige flexibiliteit om het meubilair te plaatsen, voor zover de zorg- en dienstverlening en de veiligheid niet in het gedrang komen;
- 12° per bewoner moet op de kamer een koelkast ter beschikking gesteld kunnen worden;
- 13° a) in de bewonerskamers en in de zit- en eetruimte moet het raamoppervlak ten minste een zesde bedragen van de nettvloeroppervlakte. In een kamer of een zit- en eetruimte met een nettvloeroppervlakte van meer dan 30 m² is het raamoppervlak ten minste een zevende van de nettvloeroppervlakte;
- b) de hoogte van de raamdorpels moet zittend, een ongehinderd zicht op de buitenwereld mogelijk maken, evenwel zonder gevaar voor ongevallen;
- c) vanaf 1 januari 2019 moet het glasoppervlak van het raam in alle kamers en gemeenschappelijke ruimten beginnen op maximaal 85 cm hoogte, gemeten vanaf het vloeroppervlak, en ook zittend moet een ongehinderd zicht naar buiten mogelijk zijn;
- d) de voorwaarde, vermeld in punt b), vervalt op 1 januari 2019;
- 14° vanaf 1 januari 2014 moet er in elke woongegelegenheid minimaal aansluiting op tv, radio en telefoon mogelijk zijn;
- 15° vanaf 1 januari 2019 moeten de gangen die voor de bewoners toegankelijk zijn, voldoende breed zijn zodat twee rolstoelen elkaar gemakkelijk kunnen kruisen.

HOOFDSTUK IV. — *Subsidiëring*

Art. 49. Aan de erkende woonzorgcentra waarin of waarbij al dan niet een erkend centrum voor kortverblijf uitgebaat wordt, kan een subsidie voor de animatiewerking worden toegekend conform de bepalingen, opgenomen in bijlage XIV.

HOOFDSTUK V. — *Overgangsbepalingen*

Art. 50. De aanvragen tot voorafgaande vergunning voor een rusthuis waarover op de datum van de inwerkingtreding van dit besluit nog geen beslissing werd genomen, worden verder behandeld met toepassing van het programma dat vóór die datum van kracht was.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers.

Brussel, 24 juli 2009.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
K. PEETERS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,
J. VANDEURZEN